

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت‌وگوی صبا با شقایق فتحی، کارگردان نمایش افلیا می‌خواهم کارگردانی‌ام را به رخ بکشم

متن‌ها شاید برای خوانش نوشته شده‌اند. متنی را برمی‌دارم که در آن کارگردانی‌ام را به رخ بکشم. اگر قرار باشد یک متن همان‌طور که نوشته شده، روی صحنه بیاید، پس ما یا نویسنده چه فرقی داریم؟! من باید این توانایی را داشته باشم که متن را تجسم کنم، یعنی طوری روی صحنه بیاورم که عینیت فیزیکی پیدا نکند و تماشاگر همان‌هایی را که در کار گذاشته‌ام درک کند. معمولاً متن‌های اپیزودیک و متن‌های اپیک یا برشته‌ای این فضا را بیشتر تر به من می‌دهند. ما برای انتخاب نمایشنامه «افلیا»، خیلی متن خواندیم. حتی متن «شکلک» (نغمه ثمینی) را قبل از این انتخاب کرده بودیم، ولی به سن بچه‌ها نمی‌خورد. «افلیا» را که خواندم، دیدم هم نگاه تازه‌ای دارد، هم خیلی به من شیوه اجرایی می‌دهد. به‌رغم این که آقای چرمشیر در توضیح صحنه‌ها یکسری شیوه‌های اجرا طراحی کرده‌اند اما من خیلی پایبند به آن توضیحات نبودم.

در مورد نقش هملت، چرا از بازیگر زن در قالب مردپوش استفاده کردید؟

بین بازیگرانی که داشتیم، بهترین انتخابم «روژان ساعدی» بود. من دو بازیگر پسر داشتم و دو بازیگر دختر. اگر خودم هم اضافه می‌شدم، باز یک بازیگر پسر داشتم. این فکر ناگهان به ذهنم رسید که از روژان برای نقش هملت استفاده کنم. به نظرم چالش بازیگری خیلی خوبی برای او بود. روژان در نمایش «سیاه و غزال»، کم‌تر از «ایسان یعقوبی» مانور بازی داشت. حس کردم این‌جا نیاز است بیشتر تر در بازیگری چالش داشته باشد و درگیرش بکنم. ناگهان به ذهنم رسید چه‌قدر خوب است نقش هملت را روژان بازی بکند. دلیل دیگرش این بود که دستم در کارگردانی باز تر باشد تا صحنه‌های رمانتیک افلیا و هملت را راحت‌تر بازی بکنند و مشکلی نباشد.

در پایان اگر حرف ناگفته‌ای مانده، بفرمایید.

حق این کار است که بیش‌تر دیده شود. امیدوارم با ادامه اجراهای این نمایش در سالن دیگری، بتوانیم نتیجه کارمان را خوب نشان بدهیم. ما برای این کار خیلی زحمت کشیدیم. برای این نمایش شش‌ماه وقت گذاشتیم، ولی به اندازه یک سال تمرین کردیم. امیدوارم بتوانم نمایش «افلیا» را وارد جشنواره بکنم.

تئاتر، قاب‌های سینمایی می‌بندید. من این‌ها را بیشتر تر در بازی یاد گرفتم، چون خیلی آدم دقیقی هستم و به کارگردانی کارگردانان خیلی دقت می‌کردم.

برای خودتان بازیگری در اولویت است یا کارگردانی؟

وقتی آدم خودش کارگردانی می‌کند، دیگران می‌گویند «او خودش دارد کار می‌کند». در نتیجه پیشنهادهای بازیگری برای ما کم می‌شود. من در وهله اول بازیگرم و اتفاق‌های خیلی خوبی هم در رزومه بازیگری‌ام رقم خورد. دلم نمی‌آید آن را نیمه‌کاره بگذارم. بنابراین می‌گویم اگر قرار است هر دو سال یک‌بار دیده بشوم، حداقل این فرصت را ایجاد بکنم که در کارهای خودم بازی هم بکنم تا فن بازیگری فراموشم نشود. البته بازیگر اگر واقعاً بازیگر باشد، آن‌چه را می‌داند هیچ‌وقت فراموش نمی‌کند. بازیگرانی که یک مدت از صحنه دور می‌مانند و بعد برمی‌گردند، اتفاقاً باید سرشار از انرژی باشند، یعنی پتانسیلی درون‌شان جمع بشود و غوغا بکنند، ولی بازیگر باید همیشه تمرین بکند. این را برای خودم قائلم که بازی در کارهای خودم تمرینی برای خودم بشود.

با توجه به مسئولیت کارگردانی در نمایش «افلیا»، مشکلی برای رسیدن به نقش نداشتید؟

ما زمان خیلی کمی برای کار کردن روی بازی خودم داشتیم. خیلی دیر شروع کردم روی متن مسلط بشوم. وقتی همه بچه‌ها آماده شدند، طراحی‌های من تکمیل شد و رفتیم برای ساخت دکور، تازه گفتم بچه‌ها کمک بکنید روی صحنه‌ها مسلط بشوم! یک روز کامل فقط روی بازی خودم کار کردیم. من معتقدم بازیگری چیزی است که باید مداوم تمرین بشود تا شما روزبه‌روز پخته‌تر بشوید و بتوانید یکسری کانال‌های حس‌ی بیش‌تری در بازیگری کشف و درک بکنید. در این نمایش خیلی چیزها را تازه دارم کشف می‌کنم و برایم خیلی جذاب است.

وقتی می‌خواهید نمایشی روی صحنه ببرید، چه دغدغه‌هایی برای اجرای یک متن مجاب‌تان می‌کند؟

اول این که متن، مناسب با مقتضیات زمان حال جامعه باشد. مهم است که نمایشنامه حرفی برای گفتن داشته باشد. سراغ متن‌هایی که خیلی تخت هستند و به من شیوه اجرا نمی‌دهند، نمی‌روم. یکسری

احمد رضا حجازی زاده - نمایش «افلیا» به نویسندگی محمد چرمشیر و کارگردانی شقایق فتحی این روزها در سالن جمیله شیخی مجموعه تالار محراب در حال اجرا است. کارگردان نمایش افلیا، با آن که در رشته ادبیات نمایشی تحصیل کرده ولی بیش از دو دهه است به عنوان هنرمندی پرکار و خلاق در رشته‌های مختلف هنرهای نمایشی نظیر بازیگری، کارگردان، طراحی نور و صحنه و لباس فعالیت دارد. شقایق فتحی که سال گذشته نمایش «سیاه و غزال» را در تماشاخانه سنگلج روی صحنه برده بود، اکنون با اجرای «افلیا» در سالنی بسیار کوچک، دستداران تئاتر حرفه‌ای را غافلگیر و شگفت‌زده کرده است. به بهانه اجراهای موفق نمایش «افلیا» و استقبال خوب تماشاگران، با این کارگردان به گفت‌وگو نشستیم.

شما سال‌هاست به عنوان بازیگر و کارگردان مشغول فعالیت هستید اما در شاخه‌های دیگر هنرهای نمایشی هم تجربه و سابقه دارید. چطور وارد شاخه‌های دیگر مثل طراحی صحنه و لباس شدید؟

ورودم به طراحی صحنه برای خودم غافلگیرکننده بود. اولین کاری که طراحی کردم، نمایش نامه «خسوف» (ابوالفضل حاج‌علیخانی) به کارگردان علی‌رضا استادی بود که طراحی صحنه بر گزیده جشنواره شد. این‌ها باعث شد کم‌کم خودم را کشف کنم که در چه حوزه‌هایی استعداد دارم. در دانشگاه قبل از ادبیات نمایشی، در بازیگری هم شرکت کرده بودم و آنجا چهار واحد کارگردانی داشتیم. برخلاف این که فکر می‌کردم تحصیلات کارگردانی چندان لزومی ندارد و بیش‌تر متکی به خلاقیت و استعداد فرد است، ولی اصلاً این‌طور نبود و آن چهار واحد واقعاً کمک کرد تا اصولی شیوه اجرا طراحی بکنم. پیش از آن بر اساس خلاقیت و تجربه‌های کارگاهی برای اجرا روی متن ایده‌پردازی و دراماتورژی می‌کردم. وقتی درسم تمام شد، یکی از پروژه‌های کلاسی ما، نمایش «تصادف قطار ۵:۲۵» بود که سال ۹۷ در تئاتر شهر اجرا بردم. تنها کسی بودم که اجرای کلاسی‌ام را اجرای حرفه‌ای بردم، چون یاد گرفته بودم چطور درسم را مکمل تجربه‌ام بکنم. تازه از آن‌جا کارگردانی برابم جذاب شد. یک بار خبرنگاری گفت «شما در کارهای

عطر ارد

مصطفی زمانی
هدی زین‌العابدین
کوروش تهامی
همایون ارشادی
زندبید حسام‌محمودی
سودابه بیضایی
شهرزاد ابراهیمی

کارگردان
هادی مقدم‌دوست
تهیه‌کننده
یوسف منصوری
FRAGRANT

